

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző:

F. J.

Cími:

Ferenczy István tragédiája

Forrás:

Idő: 1956

Személy:

92
Ferenczy István

Országház utca 14

Július 4-én emlékeztünk meg úttörő szobrászunk, Ferenczy István halálának 100. évfordulójáról. Ferenczy élete főművének szánta »Mátyás, az igazságos« című emlékművét. Alkotását az ifjú Pestre képzelte, hol a reformkorban virágba szökkent a nemzet élete, s ahol még a magyarság egyetlen nagy fiának sem állott emlékszobra. Hét év munkáját fektette bele művébe. A költségek előteremtésére megmozgatta a társadalmat, kérvényezett az udvarnál és az országgyűlésnél. Új bányákat tárt fel hazai márványért, budai házában bronzöntökemencét épített. Közben elfogyott a társadalomadta összeg, lakatosmester atyjától örökölt vagyona elúszott, sőt adósságokba keveredett, a kormányzatba

vetett gyenge reményei füstbe mentek. Lelkileg összeroppanva, az anyagi tönk szélén, kénytelen volt a várbeli Országház utcai házát eladni. Hatalmas gipsz modelljeivel azonban nem tudott mit kezdeni, nem fogadta be azokat a Nemzeti Múzeum sem.

Látva, hogy hiába küzd »a Fátum ellen«, részánta magát a gipszek összetörésére. Szándékát megtudta Teleky Blanka, aki maga is műkedvelő szobrász volt. Ismerve a művész körülményeit, nem ellenezhette a rombolást, csak azt kérte, hogy előbb egy ügyes daguerreotipistával levétethesse a halálra ítélt szobrokat. 16 felvétel készült a Mátyás-emlékről. A műtörténet jórészt ezek után méltatja Ferenczy

alkotását. Megtörténve a szobrok felvétele — írta Ferenczy öccsének — »mindent kirakunk az udvarba Museum formába, mindent, a Mátyás lovagmintát, Kölcseyt, Pásztorleányt, számtalan büsztöt, oroszlánokat s magam pedig az udvar közepébe — a daguerreotipista levette az egészet egyszerre, az épületet, minden hennlévőkkel.« Ezután nekiláttak a rombolásnak. Történt ez 1846. augusztus 28-án.

Ferenczynek az Attila utcai Góla Adám volt a fényképésze. Néhány évvel a fotografálás felfedezése után, ma már képzelhetetlenül primitív technikával, Góla a fény és árny játékában mesteri módon örökítette meg a múlt századi magyar művészsorsot. F. I.

Ferenczy István a szobrai között, Országház utcai házának udvarán. Góla Adám daguerreotípiája (1846. augusztus 28.)

Művelt Nép,
1956. VII.Művelők B.
gyűjtem.

Művelt Nép 1956 VII.